

DE EPILOGO.

N Epilogo non tam meis, quàm ecclesiastici illius scriptoris celeberrimi Vincentij Lirinensis verbis, qui ante annos 1200. librum scripsit aduersus prophanas hæreticorù nouationes, adhortatus sum Christianum lectorem, vt in antiquitate fidei Christianæ constantissimè acquiescat, ac detestetur omnes nouationes, siue noua dogmata, tanquam profana, impia, ac perniciosà.

Hic sceleratus impostor, quo saluberrimam exhortationem eludat, miras tragœdias excitat de antiquitate, & de nouitate fidei, quænam censenda sit, & quam censuerit Vincentius esse antiquam fidem, & quam nouam. *Considerandum est, inquit, quid tandem Vincentio antiquum fuerit. Certè quandoquidem vixit ante 1200. annos, reperiemus id demum ei fuisse antiquum, quod tempore apostolorum, & proximo post apostolos seculo in vsu ecclesiæ fuerit. Non certè id voluit esse antiquum, quod eius tempore, aut circiter 100. vel 200. annis ante eum natum est. Quare aduersarius impudenter pientissimum illum patrem adducit, quasi ea appellet antiqua, aut ea vetustatis nomine ecclesiæ commendet: quæ longè post eius mortem sunt cupiditate potentia & opum à Pâpis excogitata, vel tem-*

*Cauilla
tio Illy
rici de an
tiquitate
aut noua
tate fidei*

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

poris iniuria, qua omnia ruunt in peius, vel superstitione aliqua in ecclesiam inuecta. Summa igitur impostura (inquit Illyricus) seductor iste pusillos Christi dementat, dum sub nomine vetustatis ac antiquitatis, quæ fuit Lirinensi vetustas, venditat eam, quæ sibi ac nobis qui tot seculis post illos vivimus, aliquo modo potest esse aut dici vetustas & antiquitas. Non autem omnis vetustas religionis bona est: sed & demum, quæ Lirinensi, Augustino, Hieronymo & Cypriano fuit antiquitas, quamque illi proprie commendant.

Respondemus, contumeliosum hic esse aduersarium in spiritum sanctum, dum vult eadem tanquam antiqua & vetusta, & proinde tanquam certa, & indubitata habenda esse, quæ tempore Augustini, Hieronymi, Cypriani & Lirinensis antiqua erant & vetusta, hoc est, quæ circiter trecentos annos ab apostolorum temporibus recepta in ecclesia & tradita fuerunt. Ea verò omnia, quæ post primam illam vetustatem postea obseruata sunt & tradita, ad nostram vsque ætatem per annos mille ducentos & amplius non mereri nomen vetustatis & antiquitatis: nec mereri indubitam veræ religionis & doctrinæ fidem, & antiquitatis auctoritatem. Cum enim Christus promiserit suum spiritum futurum semper præsentem ecclesiæ, vsque ad consummationem seculorum, & spiritum sanctum ecclesiam docturum omnem veritatem: grauis sanè contumelia est aduersus gubernatorem ecclesiæ, spiritum

Math. 28.
Ioan. 14.

ritum sanctum, si ea quæ à nostro seculo per annos 200. 300. 400. 500. 600. 700. 800. 900. 1000. 1100. 1200. eo gubernante obtruerunt, falsa, profana & impia esse possent. Hac sane ratione, quæ ætate Hieronymi & Augustini contra Pelagianos, contra Vigilantium de inuocatione sanctorum, & martyrum reliquis venerandis, contra Heluidium de perpetua virginitate Mariæ: item quæ in concilio Chalcedonensi publica patrum confessione de primatu Romani pontificis Leonis: in Concilio Nicæno 2. de imaginum Christi, & sanctorum veneratione, de veritate corporis Christi in eucharistia: in concilijs pluribus contra Berengarium hæreticum: in Concilio denique celeberrimo Lateranensi de vera trāssubstantiatione panis & vini in corpus verum & sanguinem Christi, & pleraque alia, quæ tot annos semper & vbique contra hæreticos prædicata, defensa & tradita sunt in Christi ecclesia, antiquitatis & vetustatis commendatione defendi & confirmari aduersus hæreticos novos non possent. Summa sanè impostura seductor iste hanc cauillationem excogitauit. Nam cum non ignoraret antiquitatis & vetustatis magnam esse apud hominum animos venerationem, & eius contestationem pondus magnum apud omnes habere (non enim falsa esse possit ea, quæ gubernante spiritu veritatis in ecclesia per cā multa secula ab omnibus pijs obseruata, credita & prædicata essent) callidè & insidiosè conatur vetulta-

tis & antiquitatis fidem & commendationem detrahere omni doctrinæ, quæ non fuerit ætate Hieronymi, Cypriani, Augustini & Lirinensis vetusta & antiqua, omnemque eiusmodi doctrinam ad profanas & impias nouitates reijciendam esse.

Verùm vt maximè donemus, Vincētium Lirinensem eam demum antiquitatem & vetustatem vt sacrosanctam, custodiendam, & constanter retinendam docere, quæ eius seculo erat antiquitas, hoc est, quæ trecentis annis post Christum in ecclesia prædicata & tradita erat, cum Vincentio probè Catholici consentimus, atque eius testimonium ad exhortandos Christianos homines, vt perseuerent constantes in doctrina, quæ iam in ecclesia prædicatur, tanquam antiqua & vetusta, & detestentur eam quam tradit Confessio Antuerpiensis, tanquam profanam nouitatem, & antiquæ doctrinæ superadditam & contrariam, rectissimè vsurpamus. Nihil siquidem (quod quidem ad capita religionis, ad articulos religionis, ad substantiam denique religionis pertinet) in ecclesia catholica proponitur, docetur, & defenditur: nihilque à nobis in scripto Confutationis defensum ac propugnatum est contra profanas nouationes Confessionis Antuerpiensis, quod non certis, perspicuis, & firmis rationibus monstrari potest, atque etiam monstratum est in prima illa & antiqua, & sola vetusta, vt placet Illyrico, ecclesia, ad tempora vsque Cypriani,
Hie

Hieronymi, Augustini, Lirinensis, traditum, creditum, & prædicatum fuisse.

At furenter exclamat hic Illyricus: *Papisti-
cos seductores sub hoc titulo antiquitatis & vetustatis,
obtrudere ecclesie quasuis suorum Papparum nugas, a-
bominations, & abusus longè post patres illos natas,
ac de quibus illi nunquam nec somniarunt.* Recenset
autem quàm potest odiosissimè & calumniosis-
simè huiusmodi nugas, abominations & abu-
sus, vt vocat, 22. vt pusillorum Christi animis
tanquam in extremo actu, potentius eas infi-
gat. Quas sicut ipse obiter calumniosissimè sine
vlla probatione proposuit: ita nos eas verissi-
mè sine vlla probatione confutabimus. Præser-
tim cum ipse ad eam confutationè superbè nos
tanquam triumphum agens prouocet.

1. *Dicant, inquit, Papistici, si audent, tale regnum
tenuisse istum tricornem ipsorum Pharaonem, inde à
Christo vsque ad nostra tempora.*

Ad hanc scurrilem petulantiam & improbi-
tatem scelerati istius hominis, satis supra re-
spondimus: Religionem Christianam de præ-
fectura siue superioritate Romani episcopi, tan-
quam legitimi successoris Petri, & Christi vi-
carij, cum hæreticis pugnare, non de regno a-
liquo temporali. Eius porrò primatum & præ-
fecturam siue superioritatem clarissimis & so-
lidissimis testimonijs primæ illius ecclesie pro-
bamus.

2. *Affirment, si libet, eorum blasphemam missam,
& Romanum canonem, inde à Christo in vsu per totam*

Hhh v eccle-

Exclama-
tio & Ca-
uillatio
Illyrici.

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

ecclesiam Dei extitisse, eamq̄, tum pro vivis, tum pro mortuis oblatum fuisse.

Ostendimus copiosè, clarè, & solidè, Missam, quantum ad eius substantiam attinet, puta consecrationem & oblationem, ab ipso Christo institutam, in Ecclesia semper usitam fuisse.

Quod ad canonem autem Missæ, eumque Romanum attinet: pars præcipua canonis verba Evangelistarum continet. Reliqua vero pars sacras preces, hymnos, laudes, & gratiarum actiones, quæ sanè scripturis divinis, & tanti mysterij ac Sacramenti celebrationi maximè sunt consentaneæ: & sacrosanctæ actioni plurimum decoris addunt. Sic enim admonuit Vincentius: Nihil in religione permutandum, nihil minuendum, nihil addendum, nihil amputandum: non amputanda necessaria, non apponenda superflua: non amittenda sua, non usurpanda aliena. sed omni industria hoc vnum studendum, ut vetera fideliter sapienterque tractando, si qua sint antiquitus informata & inchoata, accurentur & poliantur: si qua iam expressa & enucleata, consolidentur, firmenturque: si qua iam confirmata & definita, custodiantur. Non igitur novam religionem continuè inducere censendus est, quisquis ad decorum & pulchritudinem religionis aliquid scripturis & religioni consentaneum adjicit.

Postremò quod ad oblationem Missæ pro vivis

Insignis
sententia
Lirinensis
de excellen-
tia religio-
nis.

viuis & mortuis attinet, perspicuè & firmiter monstrauius ex Cypriano & Augustino, eam Aug. li. de
cura pro
mortuis. fuisse eorum seculo totius ecclesiæ consuetudinem, vt ad altare Christi pro mortuis fieret oblatio.

3. *Pro bent, si possint, purgatorium inde à Christo vsque creditum fuisse, indeque animas redemptas esse.*

Probauimus perspicuè pro animabus oblationem & orationem per vniuersam ecclesiam, Cypriani & Augustini seculo, imò & ipsius Areopagitæ factam esse. Ex quo necessariò consequitur, locum aliquem esse, in quo animæ, peccatorum reatibus aliquibus obnoxia expurgentur, & tandem inde liberentur & transferantur in vitam beatam.

4. *Ostendant istas tam varias regulas superstitionis ordinum monachorum receptas, probatasq; fuisse.*

Monasticæ vitæ exordium quoddam fuisse in prima ecclesia liquidò constat ex libro Areopagitæ de ecclesiastica Hierarchia. Eius verò exordium postea per sanctissimos patres excultum esse, palam constat. Denique eius insectatores & obrectatores grauitè confutauerunt doctissimi viri, atque inter eos diuus Chrysostomus tribus libris, & D. Thomas. Ac constitutiones quoque ipsas regulares, votis religionis de castitate, paupertate, & obedientia adiectas, grauitè doctissimus & pientissimus Bernardus defendit. Si quid in ordinem mona-

Bernard.
lib. de dis-
pens. &
præcepto.

monasticum iniuria temporis, aut hominum imperitia irrepperit superstitionis, tollatur, at monastice ipsa retineatur.

5. *Doceant nundinationem indulgentiarum Papalium per orbem terrarum vsitatam fuisse, & homines spem salutis in eis collocasse, vt hoc tempore, & praesertim ante Lutheri praedicationem factitatum est. quibus vanissimis bullis orbis terrarum thesauros furati sunt.*

Respondemus, In religione catholica nundinationem omnem indulgentiarum improbari: verum non continud agnoscenda est nundinatio, vbi ijs quibus veniae & indulgentiae conceduntur, aliqua contributio, puta ad defensionem Christianorum contra immanissimū Christiani nominis hostem, Turcarum imperatorem, siue ad alias graues, vtilis, & necessarias causas, indicitur. Neque in indulgentijs docentur homines spem salutis collocare. tantum enim ijs vtilitatem adferre praedicantur, qui iam Deo reconciliati, & verè iustificati, reatibus adhuc poenarum temporalium obnoxij sunt, quas per legitimas indulgentias expiari posse confidunt.

Ipsas verò indulgentias in concilio illo celeberrimo Lateranensi sub Innocentio 3. ante annos 300. approbatas, deinde rursus in Concilio Lugdunensi, postea in Florétino, postea in Constantiensi, iterum in Basiliensi, postremò in Tridétino cõstat: imo ante annos plus minus mille à Gregorio quoque Magno vsurpatas esse, monstrare

strare possumus. Denique ex ipsius Cypriani scriptis, atq; etiam ex actis Concilij illius omnium celeberrimi Nicæni, probationes & confirmationes monstrari possunt. Nec sanè ad has statuendas, ad primam illam antiquitatem probatio omnis rejicienda est, quando spiritu Christi assidue gubernante ecclesiam, quasdam scripturas constat posterioribus seculis plenius & perfectius intellectas esse, oblati excutientiarum scripturarum occasionibus, siue per hæreticos, siue alias, quàm primis seculis expositæ sint & intellectæ. Quod in dogmate processionis Spiritus sancti ex filio simul & patre, item ex patre simul & filio, tanquam ex vno principio, & non duobus principiis, manifestissimum est, sic scripturam illam: Quodcumq; solueritis super terram, erit solutum & in cælis: non solum ad culparum, sed etiam poenarum remissionem pertinere, per eas quoque quas vocamus indulgentias, posteriorum seculorum patres rectè intellexerunt.

6. *Demonstrent opera supererogationis monachorum & nonnarum adeo magnificata, emptaq; esse.*

Respondemus, opera supererogationis aper-
tissimis scripturarum testimoniis probari. De monachorum autem aut nonnarum, aut denique quorumcunque hominum operibus supererogatorijs nihil pronunciarè religionem catholicam.

7. *Item dispensationem Paparum, fas & nefas auro-
pendentium aut prohibentium, notam, receptamq; fuisse.*

Re.

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

Respondemus, religionem catholicam eiusmodi dispensationes non defendere: sed si quae tales unquam extiterint, liberè improbare.

8. *Monstrent peregrinationes religionis causa ad tam varia, peregrinàque loca probatas, vſitatàsque fuisse.*

Respondemus, peregrinationes ad martyrum & sanctorum memorias vſitatas & approbatas fuisse, ex scriptis Augustini & Hieronymi liquidò constare. Si quid superstitionis in peregrinationes inuectum est, id in religionem catholicam minimè potest conferri. Vide de ecclesiast. dogmatibus cap. 73.

9. *Doceant euidenter sic totum regni calorū regimen hominibus mortuis commendatū, ac planè traditum fuisse, vt nunc more gentilium distributum est.*

Respondemus, docendum prius esse huic nefario cauillatori, eiusmodi commendationem & distributionem unquam in religione Christiana approbatam esse. Quid verò de ea re ecclesia vetus & antiqua seculo Augustini approbauerit (id verò seculum antiquitatis fidem obtinere aduersarius non diffiretur) id cognoscere licet ex ipsius epistola ad clerum & populum Hipponensem.

10. *Euincāt sic statuas & cadauera mortuorum, eorumq; laceras putresq; vestes adoratas & cultas fuisse.*

Obijcimus scelerato calumniatori librū diui Hieronymi contra Vigilantium, ex quo quid ad religionem synceram pertineat, quid verò ad superstitionem, liquidò cognoscere licet. Eius ergo

August. e-
pist. 137.

ergo ætate agnita vsque adeo & approbata fuit corporis & monumentorū sanctorum Dei martyrum veneratio, vt Vigilantius eam irridens, sit tanquam hæreticus condemnatus. Et Paula & Eustochium ex Hieronymi institutione scribunt ad Marcellam : Martyrum vbique sepulchra veneramur, & sanctam fauillam oculis apponentes, si liceat, etiam ore contingentes. Et grauissima extat diui Hieronymi exclamatio in libro contra Vigilantium aduersus blasphemos istos homines.

11. *Ostendant tam varias species ac ordines istorum pseudoclericorum, ac pseudospiritualium vbique per orbem terrarum fuisse.*

Consulatur Concilium Carthaginense 4. 5. & 6. & perspicuè cognoscetur iam tum ætate Augustini varios fuisse clericorum ordines in Dei ecclesia.

12. *Conuincant sic inde à Christo religionis summum cultum positum fuisse in structuris templorum, capellarum, & fundatione sacrificarum, eorumq; multiplici boatu.*

Templorum structuram, eamque non tantum mundam, sed etiam splendidam, Deo approbatam & gratam fuisse, perspicuè testatur tota antiquitas, atque ea potissimum, quæ est aduersario antiquitas. Et sanè qui aduersus eam obstrepunt, non dissimiles sunt illi qui dicebat: Vt quid perditio hæc? Potuit enim Matth. 26. vnguentum hoc venundari multo, & dari pauperibus. Quod si tamen in templis extruendis

& de-

& decorandis modus non seruatur, non religionis, sed hominum vitium est. Nec in templorum structura (vt pessimus cauillator cauillatur) præcipuum Dei cultum religio cõstituit, sed in mentis ipsa pietate, & sincero cultu. Sacras quoque clericorum cantiones, psalmodias & laudes voce pariter & corde factas, sceleratus homo, boatus appellare nihil veretur: & tamen hic quoque si quid vitij irrepsit, non religio catholica vituperanda est & acculanda, sed vitium est emendandum.

13. *Certissimis documentis doceant, istas ipsorum innumeratas traditiones, & ius condendi eas, semper perinde vbiq; receptas fuisse.*

Ius condendi cæremonias & ritus ad decorum sacramentorum, & ad ædificationem ecclesiæ, supra satis copiosè & dilucidè defensum est. Quas verò ex antiquitate proponit, eas ab ea desumptas, & ad nos perductas esse legitimis & certissimis testimonijs probatum est.

14. *Ostendant communionem sub vna specie Christianis semper seuerissimè mandatam fuisse.*

Ostendat mendacissimus homo docuisse vnamquam ecclesiam, aut docere, semper seuerissimè communionem sub vna specie Christianis mandatam fuisse. Constat enim catholicos ingenuè confiteri in ecclesiæ exordio per aliquot quoque secula, communionem sub vtrâque specie factam esse populi Christiani. In posterioribus tamen seculis ob grauissimas & necessarias causas constitutum esse & mandatū per legitimam

autho-

authoritatem, vt quandoquidem neque Christus, neque apostoli præceperint, vt sub vtraq; specie semper communio fieret, populi communio sub altera fieret specie. quod non rectè factum esse, nec probat, nec probare vnquam poterit aduersarius.

15. *Monstrent spectrorum atque animarum apparitiones, earumque dicta ac petitiones admissas, laudatasq; fuisse.*

Si quid in apparitionibus istis dijudicandis & examinãdis temerè factum comperitur, non ob id religio Christiana culpãda est, sed episcoporum & pastorum indiligentia. Neque vllum religionis dogma ex eiusmodi temerarijs apparitionibus in ecclesia constitutum esse aut probatum, aduersarius ostendere poterit.

16. *Liquido enunciant mortuos homines & angelos, sic inde à Christo pro mediatoribus apud Deum cultos & inuocatos fuisse.*

Respondemus, Ante annos 1200. ætate diui Hieronymi, imo (vt ait diuus Hieronymus) seculo Tertulliani, tanquam hæreticos ab ecclesia eictos esse, qui sanctorum intercessionem & inuocationem riderent aut insectarentur. Et huiusmodi intercessionem & inuocationem plus mille ducentis, atque etiam trecentis annis vsitatam fuisse in ecclesia, certissimis antiquitatis documentis probant Catholici, atque in multis etiam concilijs approbatam.

17. *Probent sacramentum Cœnæ semper pro viuo Deo cultum & adoratum fuisse.*

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

Debet aduersarius ex descriptione antiquitatis prius constituta, Augustini seculo contentus esse. In quo liquidissimè constat adoratum fuisse sacramentum prius, quàm sumeretur. Et hoc ipsum, ex scriptura ipsa, certissima & euidentissima ratiocinatione conuinci, supra copiosè euicimus.

18. *Demonstrent sic Deum cultum fuisse auro, gemmis, & alijs externis ritibus & rebus.*

Olim eum sic cultum esse, & etiam coli uoluisse, veteris testamenti historia declarat. Et quanquam vitulorum & taurorum, ac sanguinis eorum sacrificia ob solam significationem Deo placebant: templi tamen splendor ille & magnificentia non solius significationis causa Deo approbata fuit, sed etià quia testimonium erat grati erga Deum omnium largitorè animi, & professio. Quod enim potentissimi reges religiosè in Dei uenerationè conferant aurum & argentū, quod copiosè à Deo acceperāt, quis, nisi iniquus rerū æstimator, iure reprehèdere potest?

19. *Exhibeāt documenta, sic cultum & fauorem Dei fuisse alligatum ad certa loca, quasi hic aut alibi Deus libentius exaudiret, & non perinde ubique.*

Iam superius ex Hieronymo & Augustino didicimus, quidnam de hac forma cultus diuini ipsorum seculis senserit & docuerit antiquitas.

20. *Dicant, sic fuisse neglectā predicationem uerbi, & sacrificios in alijs nugis occupatos fuisse.*

Instituerat Illyricus religionis corruptelas & vitia monstrare: at crebrò se ad hominum vitia &

& negligentiam sermonem conuertens, apud pusillos Christi vitia hominum, tanquam vitia religionis odiose proponit.

21. *Liqueat eorum probationibus, ficticia miracula statuarum, picturarum, & cadauerū, ita recepta fuisse, & ad ea cursitatum, vt etiamnum per Italiā factitatur.*

Etiam hoc caput non ad religionis Christianæ dogmata praua, sed ad hominum superstitionem & culpam pertinet. Cui malo remedium præscribit synodus Tridentina in Capite *Seß. 25.* de reliquijs sanctorum, & sacris imaginibus.

22. *Denique monstrent, magnam religionem in eo positam esse, si totus mundus vnà cum suis regibus ac monarchis pontifici Romano obedientiam deferat vsque ad pedum oscula.*

Respondemus in eo verā religionem, ac verum Dei cultum positum esse, absq; vlla controuersia, si Dei mandatis obedientia ex animo præstetur. Cū igitur certū sit & firmum religionis dogma, ab ipso ecclesiæ exordio approbatum, Episcopum cathedræ Romanæ, hoc est, cathedræ Petri pastorem esse ouium omnium Christi: certum quoque & firmum dogma non potest non esse, obedientiam ei præstandam, tanquam pastori & præposito à Deo constituto, & Dei vicem obtinenti, eamq; obedientiam, gratum Deo cultum esse. Quid autem de adoratione, vel osculo pedum, sincera religio approbet, videre licet apud Augustinum libro de ciuitate Dei 10. capite 4.

CERNIS iam liquidò Christiane frater im-

Iii ij postoris

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

postoris istius & seductoris impudētissima mendacia, asserentis Papisticos seductores sub antiquitatis titulo obtrudere ecclesie quasvis suorum Paparū nugas, & abominationes, & abusus, quæ ex ea Vincentij regula facillimè dijudicari possint, quod ea videlicet tantū sint vera, Deoq; probata religionis capita, quæ antiquitus probata & recepta fuerunt. Jam enim ostensum est, nullū esse caput religionis ab eo propositū, & religioni, seu doctrinæ Catholicæ verè attributū, quod nō habeat certas & firmas antiquitatis probationes & testimonia, ac documenta: multa verò capita ab eo proposita non ad religionis Catholicæ doctrinā, sed magis ad superstitionem & abusum (vt quidē ab ipso odiosè & calūniosè ac maliciosè proposita sunt) pertinere.

Ac saluberrimam quoq; illam dijudicandorum dogmatum regulam, à doctissimo viro Lirinensī traditam, corrumpit & deprauat aduersarius. Tradit enim ille hanc regulam: Quæ antiquitus, semper, & vbiq; & vnanimi consensu recepta, probataque fuerunt in ecclesia Dei, ea tanquam Catholica dogmata recipienda & credenda absq; vlla hæsitacione aut trepidacione. Quicquid verò nouum contra illa sic semper tradita & credita adfertur, id tanquam profanum & falsum respuendum, reiiciendum ac damnandum esse. hoc enim Paulum docere, dum scripsit: Si quis euangelizauerit vobis, præterquàm quod euangelizatū est vobis, anathema sit. hoc est, inquit Vincentius, si quis

Regula di-
iudicandi
dogmata
à Vincen-
tio tradi-
ta.

Quid sit
euangeli-
zare præ-
terquam

tra-

traditam semel fidem mutare tentauerit, quisquis ille est, anathema sit.

quod eua
gelizatum
est.

Rursus dum scripsit: O Timothee depositum custodi, deuitans profanas uocum nouitates, hoc est, inquit Vincentius, profanas dogmatum & sententiarum nouitates, uidelicet quæ sunt uetustari, quæ antiquitati contrariæ.

Hic uidere palam licet, Vincentiũ id nouum appellare, quod contra fidem semel traditam, & contra antiquos doctores, & contra antiquitatem & uetustatem adfertur.

Hanc autem clarissimam, uerissimam ac certissimam Vincentij regulam bifariam corrumpit & deprauat Illyricus. Primum in eo, quod omne illud nouum Vincentio appellari contendit, quod postea traditur, & prius traditum, idq; semper, ubique, & concorditer, atq; etiam expressè non comperitur. Inde colligens, quod quicquid postea institutum est aut traditum, profanum censendum sit & reijciendum: cum Vincentius id tantum doceat, ceu profanum & nouum reijciendum esse, quicquid cõtra fidem semel traditam & receptam, aut contra consuetudinem semper obseruatam superinducitur, quo tradita prius regula, & obseruatio seu cõfuerudo mutetur. Non enim sententia est Vincentij: Post traditam semel regulam fidei nihil posse postea adijci, uel per diligentiores scripturarum diuinarum examinationem, uel per aliquam traditionis uel cõsuetudinis inquisitionem. Ita enim in ecclesia factitatum de quibusdam

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

dogmatibus videmus. Cùm enim nihil in ea de spiritus sancti processione ex filio sicut ex patre, atq; ex vtrisque, tanquam vno & non duobus principijs, clarè traditum esset, exortis in ecclesia, qui processionem spiritus sancti ex filio negarent, vel certè confiteri non auderent, diligentius excussis scripturis tandè definitum est, tanquam certum, & ab omnibus constendum dogma: Spiritum sanctum ab utroque procedere, & patre & filio, idq; tanquam vno principio, & non tanquam duobus.

Hic nouum dogma definitum est, quantum ad expressam fidei confessionem attinet, sed tamen quod in verbis scripturæ diuinæ latebat & comprehendebatur. Sic rursus seculo Augustini, cùm rebaptizare vellent Africani episcopi eos qui in hæresi baptizati essent, diligentius excussa traditione, & obseruatione antiqua ecclesiæ super ea quæstione, tandem definitum est & constitutum certum & nouum dogma: Baptizatos legitima forma ab hæreticis, non esse rebaptizandos, imò non posse rebaptizari. quod tamen dogma latenter continebatur in apostolica illa traditione. Atque ad hunc modum spiritus sancti ductu & magisterio, non solum in veteri illa & antiqua ecclesia, seculo Augustini & Hieronymi, sed etiã in posterioribus sæculis, ex scripturis diligentius excussis propter hæreticorum improbitatè, contingit latentia quædã in scripturis dogmata deprehendi, exprimi & decerni. Quale est dogma de

de Indulgentiis siue remissionibus debitarum
pœnarum temporalium . hoc enim in scriptu-
ra illa : Quæcunque solueritis super terram, so-
luta erunt & in cœlo : diligentius in posterio-
ribus seculis excussa comprehendi perspectum
est : ac deinde dogma constitutum , sed quod
tamen in ipsa scriptura inerat, quanquã lateret.

Sic de transsubstantiationis dogmate, atque
alijs quibusdam sentiendum . Sunt autem eius-
modi dogmata partim noua , partim antiqua.
Antiqua quidem , quantum ad suam latentem
originem: Noua autem, quantum ad expressam
professionem. De eiusmodi itaque nouis dog-
matibus, aut etiam nouis ecclesiæ decretis non
loquitur Vincentius: sed de ijs tantum, quæ tra-
ditæ semel & antiquæ regulæ sunt contraria.

Rursus in eo quoque corrumpit aduersarius
Vincentij regulam, quod id solum antiquum esse
Lirinensi vult, quod habet testimonium Pauli
& aliorum apostolorum Christi, ac prophetarum,
super quorum doctrinã ecclesia propriè extructa
est. hoc est, quod comperitur scriptum in scriptis
apostolicis vel prophetis. Quod enim non id
solum antiquum intelligat Lirinensis, quod ex
Paulinis scriptis aut apostolicis, aut deniq; pro-
pheticis testimoniũ expressum & scriptum habet,
id ex eo manifestissimũ est, quod Agrippini illud
nouum dogma de rebaptizãdis iis, qui ab hæreti-
cis baptizati semel fuerant, docet confutatũ esse
per antiquitatẽ: vtpote per consuetudinẽ & ob-
seruationem ecclesiasticã, antiquam & veterẽ,

Vide Ros-
sensem de
Indulgen-
tiis.

Quid an-
tiquum.

IVD. RAVESTEYN APOLOGIA

& ab Apostolorum temporibus ad Agrippini tempora perductâ. De qua vsque adeo scriptum clarè erat, vt disertè dicat pro Agrippini falsa sententia tanta fuisse diuinæ legis oracula, sed nouo & malo more intellecta, vt nullo modo falsitas destrui potuisset, nisi nouitatis professio authores falsæ sententiæ prodidisset.

Sed dicit Illyricus: *affirmare Vincentium, Canonem per omnia sibi ipsi sufficere. Nihil igitur requirendum aut recipiendum, quod in Canone scriptum non reperitur.*

Quomodo dicit Vincentius quod canon sibi ipsi ad omnia sufficit.

Respondeo, quod cum euentissimum sit Vincentium dicere, præter canonem, obseruationem non scripta opus fuisse ad reuincendum Agrippini errorem nouum, hoc tantum eum dicere: Canonem sufficere ad errores illos, de quibus tum agebatur, puta contra diuinitatem Christi, contra tres personas in vna deitate, contra duas naturas in Christo, contra Pelagij & Celestij hæreses reuincendas, si modo canon scriptus rectè intelligeretur. Verùm in canone non esse vniuersa religionis dogmata conscripta, ex sententia Pauli, quam tam copiose versat Vincentius, ipse quoque perspectum habuit: O Timothee, depositum custodi. non autem: O Timothee, scriptum menam custodi. Quod & in confutatione erroris Agrippini euentissime patefecit.

i. Tim. 6.

Pessimè itaque & scdissimè deprauat Illyricus sententiã pientissimi & doctissimi viri, dum sententiam Vincentij esse profanus homo contendit,

tendit, ad nouitates profanas reijciendum esse, quicquid caret testimonijs Pauli, apostolorum aut prophetarum, hoc est, quicquid in scriptis Paulinis, apostolicis, aut propheticis expressum non est.

Sed & hoc obseruatu dignū est, quod commendans quidem antiquitatem doctrinæ, quæ seculis Vincentij, Cypriani, Hieronymi obtinuit auctoritatem, religiosa, si dijs placet, cautione vtatur. Ita enim scribit: *Aduersarij dicitis Lirinensis, & aliorum patrum non eam doctrinæ vetustatem ac religionis nobis asserunt, quam illi prædicarunt, quæq; fuit verè laudabilis vetustas. Sed supradictos istos terribilissimos errores Babylonicæ abominationis, quorum parua aliqua semina eorum tempore sparsa erant (mysterium enim iniquitatis huius iam olim teste Paulo agebatur: sed in hanc tam maturā zizanie segetem, aut potius syluā longo post tempore excreuit) nobis offerūt.*

Confidera queso Christiane lector hominem istum ne eam quidem doctrinæ antiquitatem & vetustatem suscipere velle integram, quæ seculis doctissimorum virorum, Cypriani, Hieronymi, Augustini, Lirinensis, hoc est, quæ ante annos mille ducentos aut trecentos auctoritatē in ecclesia obtinuit, quippe in quibus parua aliqua semina tetrorum errorum sparsa dicit. Vides eum non vetustati, & antiquitati illi laudatissimæ subijcere suum sensum: sed antiquitatem suo potius sensui subijcere. Sicut olim de Manichæis scripsit Augustinus, quod non se auctoritati scripturæ subijcere vellēt ad fidem,

1. Thess. 2.

Aug. cōtra
Faustū li-
bro 22.

sed sibi scripturas ipsi subijcerent . Itaque si pro dogmate de satisfactionum aut confessionis necessitate, doctrinę antiquitatę propofueris, quam seculo Cypriani vsurpatam, traditam & prædicatam fuisse, ex scriptis eius certissimis euidentissimè ostenderis , respondebit illudens Illyricus : *Eam doctrinam ad semina teterrimorum errorum reijciendam esse* . Similiter si proponas seculo Cypriani , verbum illud, hoc facite, in ecclesia expositum fuisse: hoc facite meo exemplo quod feci: consecrate, & offerte. si non aliam calumniandi ansam reperiet, dicet *eam interpretationem, ad semina illa teterrimorum errorum iam tum sparsa reijciendam esse*. Denique quęcunque probatio ex antiquitate proponatur, constabit semper Illyrico parata ratio eam eludendi , si suo errori eam aduersari viderit.

De contēgēdis patrum erroribus.

Postremò illud etiam obseruandum , quod illam quoque sanctam & grauē admonitionem, qua admonet Litinensis, vt si quid in scriptis antiquorum reperiatur, quod non satis cum regula fidei explicata & definita cōgruere videatur, id sepeliatur potius & contegatur, quā exagitetur, aut ad probationem seu cōfirmationem alicuius erroris proferatur, cōtra catholicos immeritò detorqueat, qui aduersus hæreticos errores confutandos & euertendos non obscuras, dubias, aut perplexas, aut incommodè scriptas sententias patrum proponere solent: sed tantum certas, claras, perspicuas, & in ecclesia Dei approbatas: Hæreticorum verò, & potissimum nostri

nostri seculi, id profectò proprium, patrum antiquorum quædam dicta, obscuriora nonnunquam, & inuolutiora ac perplexiora, aut etiam ante claram veritatis decisionē & definitionem scripta calumniosè citare & proponere, & crebrò clarissimas quoque patrū sententias ad illas inuolutiores & obscuriores detorquere, & falsam intelligentiam ex obscurioribus dictis calumniosè collectam & constitutam clarissimis sententijs affingere. Quod ab eis in capitibus de iustificatione, de fide, de bonis operibus, scēdissimè & sceleratissimè non raro factitatū, arbitror fatis demonstratum esse. Sic cū clarissimæ & innumeræ extent sanctorum patrum sententiæ, quod in sacramento Cœnæ, substantia panis sic conuersa in corpus Domini, contra clarissimas sententijs conquirūt & rimantur obscuras quasdam Theodoretī & Gelasij sententias, easque opponunt clarissimis antiquissimorū patrum testimonijs, sicut ex ijs quæ in hoc scripto copiosè disputata sunt, perspicuè cognoscere licet.

HÆC cū ita sint Christiane frater, abiectis pessimis fraudibus, mendacijs, & iniquissimis ac vanissimis cauillationibus, quibus Illyricus catholicam doctrinam redarguere & deprauare sedulò conatus est, & quam in scripto Confutationis defendimus, constantissimè perseueremus in Romanæ ecclesiæ, hoc est, cathedrę Petri doctrina. Cuius nullum caput est, quod non habeat antiquitatis & vetustatis tætopere à Vincentio Lirinensī commendatæ, firmum & perspicuum

Galat. 1.

1. Timo. 6

spicuum testimonium. Atq; omnes nouationes profanas contra antiquam & verissimam Ecclesiae doctrinam per pseudoapostolum Lutherum inuectam detestemur: sedulo obsequentes apostolico praecepto: Si quis euangelizauerit vobis praeterquam quod accepistis (hoc est, interprete pientissimo & eruditissimo Vincentio Lirinensi) quod antiquitati & vetustati contrarium sit, & quo semel tradita fides mutetur, anathema sit. Atque illi quoque praecepto: O Timothee depositum custodi; deuotans profanas vocum nouitates: quibus, inquit Vincentius, beatorum patrum fides & antiqua doctrina, aut tota, aut magna ex parte violetur. Neq; quicquam commoueat aut perturbent firmitatem fidei nostrae, pessimae fraudes, cauillationes & mendacia deceptorum istorum, quas euidentissimè patefactas, & firmissimè ac solidissimè confutatas esse constat.

Quisquis sane nouo istorum impostorum euangelio auscultare maluerit, is nimirum cum suo nouo euangelio, à Diuo Paulo, imò potius à Christo, qui per os eius oraculum pronunciauit, in aeternum anathematizabitur.

DOMINVS IESVS nos, omnesque suos spiritu suo deducat in omnem veritatem, ad gloriam nominis sui, & suorum electorum salutem.

A M E N.